

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา อบต.ไร่สั่ม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒
รอบเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒
(ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ถึง มีนาคม ๒๕๖๒)

งานนโยบายและแผน
องค์การบริหารส่วนตำบลไร่สั่ม
อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มักยังมีทรัพยากรจำกัด ทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมีความโปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นของตน จึงกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อันเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนพัฒนาที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสามารถบ่งชี้ความสำเร็จของแผนได้ด้วยเหตุผลที่มีการวางแผนมีความสำคัญ ๕ ประการคือ

- ๑) เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- ๒) ทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ๆ เข้ามาในองค์กร
- ๓) ทำให้การดำเนินการขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา
- ๔) เป็นการลดความสูญเปล่าของหน่วยงานที่ซับซ้อน และ
- ๕) ทำให้เกิดความแจ่มชัดในการดำเนินงาน

ดังนั้น การวางแผนคือ ความพยายามที่เป็นระบบ (System attempt) เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคต เพื่อให้้องค์การบริหารผลที่ปรารถนา จากที่กล่าวมาข้างต้น แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ดีเท่าไรก็ตาม แต่หากไม่สามารถบ่งชี้ถึงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นได้ ก็ไม่สามารถที่จะบ่งบอกความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ “ระบบติดตาม” จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมถึง “ระบบประเมินผล” ที่คอยเป็นตัวบ่งชี้ว่า ผลจากการดำเนินงานเป็นไปตามหรือบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ขยายขอบเขต หรือแม้แต่ยุติการดำเนินงาน

การติดตามและการประเมินผลถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการปรับปรุงประสิทธิภาพของโครงการที่ดำเนินการอยู่โดยที่ “การติดตาม” (monitoring) หมายถึง กิจกรรมภายในโครงการซึ่งถูกออกแบบมา เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และประสิทธิภาพของวิธีการดำเนินงาน หากไม่มีระบบติดตามของโครงการแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานให้ลุล่วง ค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้ กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการไม่ได้รับประโยชน์หรือได้รับน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เกิดปัญหาในการควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานเสียเวลาในการตรวจสอบความขัดแย้งในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากโครงการในทางตรงกันข้าม หากโครงการมีระบบติดตามที่ดีแล้ว จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุน (cost-effective) ดำเนินงานด้านต่างๆ เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายของโครงการต่างๆ การระบุปัญหาที่เกิดขึ้นใน

โครงการและการเสนอทางแก้ปัญหา การติดตามดูความสามารถในการเข้าถึงโครงการของกลุ่มเป้าหมาย การติดตามดูประสิทธิภาพในการดำเนินงานของส่วนต่างๆ ในโครงการ และการเสนอวิธีการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยส่วนใหญ่แล้วผู้บริหารโครงการมักจะให้ความสำคัญกับการวางระบบติดตามโครงการ เนื่องจากว่าเป็นสิ่งที่ต้องใช้เทคนิคเชิงวิชาการค่อนข้างสูง จึงปล่อยให้เป็นที่ของหน่วยงานระดับสูงกว่าเป็นผู้ดำเนินการ นอกจากนี้ยังเสียค่าใช้จ่ายสูง และก่อให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงแล้วขึ้นอยู่กับความจำเป็นและทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละโครงการ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการวางระบบติดตามไม่จำเป็นที่จะต้องแบกรับภาระต้นทุนที่สูงหรือมีความซับซ้อนแต่อย่างใด บางโครงการมีระบบติดตามที่อาศัยพนักงานชั่วคราว (part-time) เพียงคนเดียว โดยมีหน้าที่จัดทำรายงานการติดตามประจำไตรมาส หรือในบางโครงการอาศัยพนักงานเต็มเวลา (full-time) เพียงจำนวนหนึ่งที่มีความเชี่ยวชาญในการทำการศึกษาดูตามเพื่อจะเลือกใช้วิธีติดตามที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุนสูงสุดในส่วนของ “การประเมินผล” นั้น เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญสำหรับการดำเนินการเช่นเดียวกับการติดตาม เพราะผลที่ได้จากการประเมินจะใช้ในการปรับปรุง แก้ไข การขยายขอบเขต หรือการยุติการดำเนินการซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน การประเมินผลแผนงานจึงเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าแผนงานที่กำหนดไว้ได้มีการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร อันเป็นตัวชี้วัดว่าแผนหรือโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นให้ผลเป็นอย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ อีกทั้งการติดตามและประเมินผลยังเป็นการตรวจสอบดูว่ามีความสอดคล้องกับการใช้ทรัพยากร (งบประมาณ) เพียงใด ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลถือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ที่สามารถนำไปในการปรับปรุงและการตัดสินใจต่อไป นอกจากนี้การประเมินผลยังถือเป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าและการตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์โดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวม

ดังนั้นแล้วการติดตามและประเมินผลจึงเป็นกลไกในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นเข็มทิศที่จะชี้ได้ว่าการพัฒนาท้องถิ่นจะไปในทิศทางใด จะดำเนินการต่อหรือยุติโครงการต่างๆ เป็นกลไกของการขับเคลื่อนเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่น เพราะว่าการดำเนินการใดๆ ของหน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อมีการประเมินผลในสิ่งที่วางแผนไว้แล้วและที่ได้จัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายได้รับการตรวจสอบติดตามโดยคณะกรรมการที่ถูกจัดตั้งขึ้นก็ตามหรือจากการติดตามการประเมินผลโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สมาชิกสภาท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นล้วนเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นกระบวนการที่บอกถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอาจจะเป็นผลผลิต การบริการหรือความพึงพอใจซึ่งเกิดจากกระบวนการวางแผน ซึ่งประกอบไปด้วย แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา การวางแผนพัฒนาสามปี

จากเหตุผลดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม จึงต้องการดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ รอบเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ (ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๑ ถึง มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๒) ตามระเบียบระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๑๓ และ ข้อ ๑๔ โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น จะต้องดำเนินการ (๑) กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา (๒) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา (๓) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

ดังนั้น เพื่อให้การติดตามและประเมินผลแผนถูกต้องตามระเบียบดังกล่าวและมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ และประชาชนเกิดความพึงพอใจสูงสุด คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม จึงได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ รอบเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ (ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๑ ถึง มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๒) ขึ้น เพื่อรายงานและเสนอความเห็นที่ได้จากการติดตามให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มและสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มทราบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ความหมายของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

เป็นการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ กิจกรรม ซึ่งเป็นการประเมินทั้งแผนงาน นโยบายขององค์กรและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรว่าแผนยุทธศาสตร์และแนวทางที่ถูกกำหนดไว้ในรูปแบบของแผนนั้นดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์จริงหรือไม่ สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายหรือไม่ การติดตามและประเมินผลนี้ไม่ใช่การตรวจสอบเพื่อการจับผิด แต่เป็นเครื่องมือทดสอบผลการดำเนินงานเพื่อให้ทราบว่าผลที่เกิดขึ้นถูกต้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร เป็นการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ว่าเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่ นโยบายสาธารณะที่กำหนดไว้ในรูปของการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนหรือการประชาคมท้องถิ่นได้ดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ระยะเวลาในการดำเนินการสอดคล้องกับงบประมาณและสภาพพื้นที่ของท้องถิ่นหรือไม่ การติดตามและประเมินผลเป็นการวัดระดับความสำเร็จหรือล้มเหลวของ แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ซึ่งครอบคลุมถึงสิ่งแวดล้อมของนโยบาย (environments or contexts) การประเมินปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรที่ใช้โครงการ (input) การติดตามและประเมินผลกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (implementation process) การประเมินผลิตนโยบาย (policy outputs) การประเมินผลลัพธ์นโยบาย (policy outcomes) และการประเมินผลกระทบนโยบาย (policy impacts) สิ่งที่จะได้รับหรือสนองตอบกลับจากการติดตามและประเมินผลก็คือจะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำไปเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงนโยบาย ยุทธศาสตร์ การพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี และการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่และนโยบายของรัฐบาลหรืออาจใช้เป็นเครื่องมือในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำหรือยกเลิกโครงการในกรณีที่เห็นว่าไม่เกิดความคุ้มค่าต่อประชาชนหรือประชาชนไม่พึงพอใจ ซึ่งการติดตามและประเมินผลนี้มีทั้งในรูปของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผน สมาชิกสภาท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่ องค์กรภาคประชาสังคมหรือองค์กรทางสังคม องค์กรเอกชน หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่กำกับดูแลหน่วยงานราชการอื่นๆ และที่สำคัญที่สุดคือผู้รับผิดชอบโครงการโดยตรง

๒. ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี และการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การจ่ายขาดเงินสะสม งบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและงบประมาณรายจ่ายด้วยวิธีการอื่นๆ เมื่อมีการใช้จ่ายงบประมาณก็ต้องมีการตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณว่าดำเนินการไปอย่างไรบ้าง บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดก็คือการใช้วิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

การนำแผนไปจัดทำงบประมาณนี้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ข้อ ๒๒ ให้ใช้แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแนวทางใน

การจัดทำงบประมาณ ให้หัวหน้าหน่วยงานจัดทำงบประมาณการรายรับ และประมาณการรายจ่าย และให้หัวหน้าหน่วยงานคลังรวบรวมรายงานการเงินและสถิติต่างๆ ของทุกหน่วยงานเพื่อใช้ประกอบการคำนวณขอตั้งงบประมาณเสนอต่อเจ้าหน้าที่งบประมาณ

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้ภายใต้หลักเกณฑ์ดังนี้

๑) โครงการที่จะให้เงินอุดหนุนต้องเป็นภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้เงินอุดหนุนตามกฎหมาย และต้องไม่มีลักษณะเป็นเงินทุนหมุนเวียน

๒) ประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้เงินอุดหนุนต้องได้รับประโยชน์จากโครงการที่จะให้เงินอุดหนุน

๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับโครงการอันเป็นภารกิจหลักตามแผนพัฒนาท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการเอง และสถานะทางการคลังก่อนที่จะพิจารณาให้เงินอุดหนุน

๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควรให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน ให้นำโครงการขอรับเงินอุดหนุนของหน่วยงานดังกล่าวบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และตั้งงบประมาณไว้ในหมวดเงินอุดหนุนของงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ห้ามจ่ายจากเงินสะสมทุนสำรองเงินสะสม หรือเงินกู้

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๒๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และงบประมาณจากเงินสะสมในช่วงของแผนนั้น รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

กล่าวอีกนัยหนึ่งความสำคัญของการติดตามและประเมินผลแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการทดสอบการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ทำให้ทราบและกำหนดทิศทางการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม และเกิดความชัดเจนที่ทำให้ทราบถึงจุดแข็ง (strengths) จุดอ่อน (weaknesses) โอกาส (opportunities) ปัญหาหรืออุปสรรค (threats) ของแผนพัฒนา โครงการกิจกรรมต่างๆ ซึ่งอาจเกิดจากองค์กร บุคลากร สภาพพื้นที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนงานให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในสังคมภายใต้ความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนและนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาในปีต่อไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์เชิงคุณค่าในกิจการสาธารณะมากที่สุดและเมื่อพบจุดแข็ง ก็ต้องเร่งรีบดำเนินการและจะต้องมีความสุขรอบคอบในการดำเนินการ ขยายโครงการ งานต่างๆ ที่เป็นจุดแข็งและพึงรอโอกาสในการเสริมสร้างให้เกิดจุดแข็งนี้ และเมื่อพบจุดแข็ง ก็ต้องเร่งรีบดำเนินการและจะต้องตั้งรับให้มั่นรอโอกาสที่จะดำเนินการและตั้งมั่นอย่างสุขุมรอบคอบพยายามลดถอยสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคลงไปเมื่อพบจุดอ่อนต้องหยุดและลดถอยปัญหาลงให้ได้ ดำเนินการปรับปรุงให้ดีขึ้น ตั้งรับให้มั่นเพื่อรอโอกาสและสุดท้ายเมื่อมีโอกาสก็ต้องใช้พันธมิตรให้เกิดประโยชน์เพื่อดำเนินการขยายแผนงาน โครงการ งานต่างๆ พร้อมการปรับปรุงและเร่งรีบดำเนินการสิ่งเหล่านี้จะถูกค้นพบเพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น โดยการติดตามและประเมินผลซึ่งส่งผลให้เกิดกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเข้มแข็งและมีความยั่งยืน เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างดียิ่ง

๓. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

- ๑) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการและการบริหาร
- ๒) เพื่อการปรับปรุงแผนงาน
- ๓) เพื่อประเมินความเหมาะสมของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโครงการ
- ๔) เพื่อระบุแนวทางที่จะปรับปรุงมาตรการที่จะนำไปใช้ให้เหมาะสม
- ๕) เพื่อความกระฉับกระเฉงของแผนงาน
- ๖) เพื่อการพัฒนาแผนงาน
- ๗) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน
- ๘) เพื่อทดสอบแนวความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น
- ๙) เพื่อการตัดสินใจที่จะขยายโครงการหรือยุติโครงการ

๔. ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนที่ ๑

แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ ข้อ ๒๘ ดังนี้

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- ๑) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน
- ๒) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- ๓) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- ๔) หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวนสองคน
- ๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการและกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ

กรรมการตามข้อ ๒๘ ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

ขั้นตอนที่ ๒

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ข้อ ๒๙ (๑)

ขั้นตอนที่ ๓

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๒๙ (๒)

ขั้นตอนที่ ๔

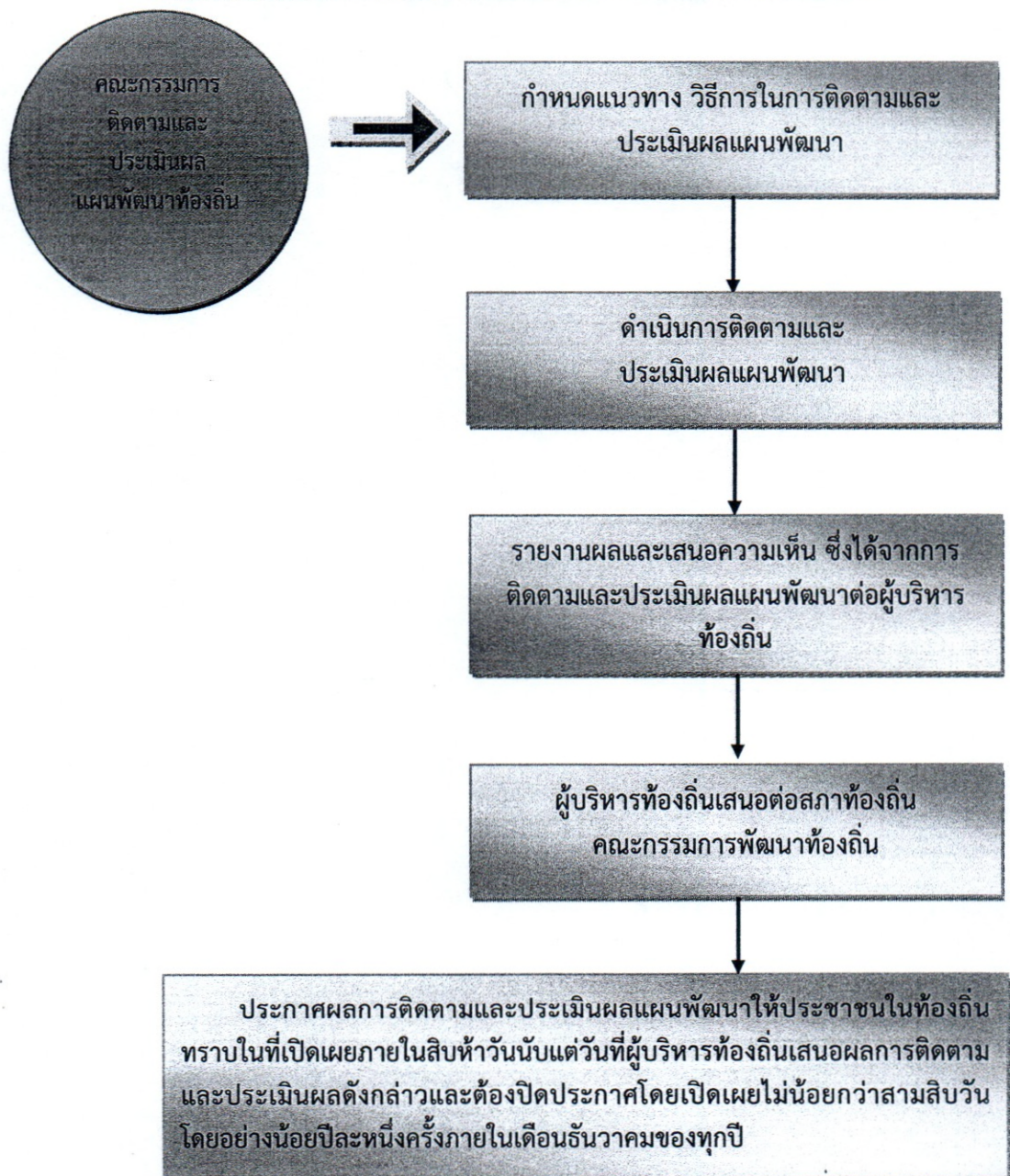
คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และ

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๒๙ (๓)

ขั้นตอนที่ ๕

ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมกันประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลดังกล่าวและต้องปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ฉบับที่ ๒)พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๒๙ (๕)

ผังขั้นตอนการดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

(๔) ความก้าวหน้า (Progress)

พิจารณาถึงความก้าวหน้าในอนาคตของท้องถิ่น โดยพิจารณา

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

มีโครงสร้างพื้นฐานที่ดี มีถนนในการสัญจรไปมาได้สะดวก ปลอดภัย ประชาชนมีน้ำใช้ในการอุปโภค-บริโภคทุกครัวเรือน ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน และมีไฟฟ้าสาธารณะครบทุกจุด มีแหล่งน้ำในการเกษตรพอเพียง

๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

เด็กได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงกลุ่มอาชีพมีความแข็งแรง แข็งแรง โรคติดต่อ โรคระบาด โรคอุบัติใหม่ลดลง สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น มีที่อยู่อาศัยที่มีสภาพมั่นคงแข็งแรง ประชาชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง

๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชนและการรักษาความสงบเรียบร้อย

ประชาชนได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ชุมชนปลอดภัยปลอดการพนัน อบายมุข การทะเลาะวิวาท

๔) ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว

มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การพาณิชยกรรมเพิ่มมากขึ้น มีการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและเพียงพอในการดำรงชีวิต

๕) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติไม่ถูกทำลาย สภาพแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น ปราศจากมลภาวะที่เป็นพิษ ขยะในชุมชนลดลงและถูกกำจัดอย่างเหมาะสม ปริมาณน้ำเสียลดลง การระบายน้ำดีขึ้น

๖) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นท้องถิ่นยังคงอยู่และได้รับการส่งเสริมอนุรักษ์สืบทอดต่อไป ประชาชน เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นมีจิตสำนึก เกิดความตระหนัก และเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พื้นฟู และสืบสานภูมิปัญญาและคุณค่าความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งที่เป็นชีวิต ค่านิยมที่ดีงาม และความเป็นไทย รวมทั้งได้เรียนรู้ความสำคัญ รู้จักวิถีชีวิต รู้ถึงคุณค่าของประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น ความเป็นมาและวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น อันจะสร้างความภูมิใจและจิตสำนึกในการรักษาวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นสืบไป

(๕) ประสิทธิภาพ (efficiency)

ติดตามและประเมินโครงการที่ดำเนินการว่าสามารถดำเนินการได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีผลกระทบเกิดขึ้นหรือไม่ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจหรือไม่ การดำเนินโครงการสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้หรือไม่ งบประมาณถูกใช้ไปอย่างประหยัดและคุ้มค่า ทรัพย์สินของ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ถูกใช้ไปอย่างคุ้มค่า มีการบำรุงรักษาและซ่อมแซม มีการปรับปรุงหรือไม่

(๖) ประสิทธิภาพ (effectiveness)

ประชาชนมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ปัญหาของชุมชนประชาชนได้รับการแก้ไขหรือไม่ มีผลกระทบต่อประชาชนในชุมชนหรือไม่

(๗) ผลลัพธ์และผลผลิต (outcome and output)

ประชาชน ชุมชน ได้รับอะไรจากการดำเนินโครงการของเทศบาล ซึ่งส่งผลไปถึงการพัฒนาจังหวัด ภูมิภาคและระดับประเทศ

(๘) การประเมินผลกระทบการประเมินผลกระบวนการ (process evaluation)

เป็นการประเมินถึงผลกระทบต่อชุมชนและสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน สังคม สภาพแวดล้อม สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ เศรษฐกิจ ว่ามีผลกระทบเกิดขึ้นอย่างไร สาเหตุจากอะไร ประเมินผลกระบวนการการดำเนินงานโครงการ กระบวนการเหมาะสม ถูกต้องหรือไม่

๕.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

(๑) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการตรวจสอบ ประเมินและกรองปัจจัยหรือข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่น เช่น สภาพเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การเมือง กฎหมาย สังคม สิ่งแวดล้อม วิเคราะห์เพื่อให้เกิดการบูรณาการ (integration) ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ การวิเคราะห์สภาพภายนอกนี้ เป็นการระบุถึงโอกาสและอุปสรรคที่จะต้องดำเนินการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

(๒) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

เป็นการตรวจสอบ ประเมินและกรองปัจจัยหรือข้อมูลจากสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ปัจจัยใดเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะแสวงหาโอกาสพัฒนาและหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งการติดตามและประเมินผลโดยกำหนดให้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน สามารถทำได้หลายแนวทาง เช่น การวิเคราะห์ห่วงโซ่แห่งคุณค่าภายในท้องถิ่น (value-chain analysis) การวิเคราะห์ปัจจัยภายในตามสายงาน (scanning functional resources) เป็นการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ติดตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดอ่อน

๕.๓ การติดตามประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม

➤ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔)

๕.๔ ดำเนินการตรวจสอบในระหว่างการดำเนินโครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น ว่าสามารถเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

๕.๕ สรุปผลการดำเนินโครงการในแผนพัฒนา

๕.๖ สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ

๕.๗ เปรียบเทียบผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาละปีปัจจุบัน

๕.๘ เสนอแนะความคิดเห็นที่ได้จากการติดตามและประเมินผล

๖. ระเบียบ วิธีการในการติดตามและประเมินผล

ระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ซึ่งต้องกำหนดวิธีการติดตามและประเมิน กำหนดช่วงเวลาในการติดตามและประเมินผล โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ประการ ดังนี้

๖.๑ ระเบียบในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ระเบียบวิธีในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา มีองค์ประกอบ ๔ ประการ ดังนี้

(๑) ผู้เข้าร่วมติดตามและประเมินผล ได้แก่ คณะกรรมการติดตามและประเมิน ผู้รับผิดชอบ แผนพัฒนา สมาชิกสภา ประชาชนในท้องถิ่น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) ในท้องถิ่น ผู้รับผิดชอบโครงการ

(๒) ขั้นตอนในการติดตามและประเมินผล (รายละเอียดตามหัวข้อที่ ๔ ข้างต้น)

(๓) ทั่วระยะเวลาในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการต้องดำเนินการติดตามรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่น ทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็น ระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

(๔) เครื่องมือ อันได้แก่

เครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งที่ใช้เป็นสื่อสำหรับการติดตามและประเมินผล เพื่อใช้ในการ รวบรวมข้อมูลแผนพัฒนาที่ได้กำหนดขึ้น ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ข้อมูลดังกล่าวเป็นได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ มีความจำเป็นและสำคัญในการนำมาหาค่าและผลของประโยชน์ที่ได้รับจากแผนพัฒนา เป็นแบบสอบถาม แบบวัดคุณภาพแผน แบบติดตามและประเมินผลโครงการสำหรับแผนพัฒนาเพื่อความ สอดคล้องของยุทธศาสตร์และโครงการ แบบตัวบ่งชี้ของการปฏิบัติงาน แบบบันทึกข้อมูล แบบรายงาน เพื่อ นำไปวิเคราะห์ทางสถิติ และการหาผลสัมฤทธิ์โดยรูปแบบต่างๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

(๕) กรรมวิธี อันได้แก่

เป็นเป็นวิธีการติดตามและประเมินผล จะต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นการตรวจดูเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เป็นทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ท้องถิ่น โดยดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ อันได้แก่แผนพัฒนา แผนการดำเนินการ ข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย การลงนามในสัญญา การเบิกจ่ายงบประมาณ เอกสารการดำเนินโครงการ ทรัพย์สินต่างๆ มีอยู่จริงหรือไม่ สภาพของทรัพย์สินนั้นเป็นอย่างไร อันได้แก่ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง กลุ่มผลประโยชน์ ต่างๆ เพื่อตรวจสอบว่าดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และได้รับผลตามที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล (data analysis)

๖.๒ วิธีในการติดตามและประเมินผล

(๑) การออกแบบการติดตามและประเมินผล

ดำเนินการออกแบบการติดตามประเมินผล เริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูล การนำ ข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ การค้นหาผลกระทบของการดำเนินโครงการ ผลกระทบต่อองค์กรสอบถาม ข้อมูลจากผู้รับผิดชอบโครงการ นำมาวิเคราะห์ปัญหา สรุปผลเสนอแนะการแก้ไขปัญหา

(๒) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี แผนการ ดำเนินการ ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เอกสารการเบิกจ่าย ภาพถ่าย ทะเบียนทรัพย์สิน เอกสารการ ดำเนินโครงการจากผู้รับผิดชอบโครงการ ลงพื้นที่ตรวจสอบ สอบถามประชาชนในพื้นที่

๗. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

สิ่งที่จะทำให้การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพก็คือเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการติดตาม ประเมินผลตามที่กล่าวไปแล้วในระเบียบวิธีการติดตามและประเมินผล คณะกรรมการได้พิจารณาเครื่องมือที่ใช้ใน การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ดังนี้

๗.๑ การประเมินผลในเชิงปริมาณ

(๑) แบบตัวบ่งชี้ในการปฏิบัติงาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท๐๘๑๐.๒/ว ๐๖๐๐ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) แบบอื่นๆ : ตามคู่มือกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

แบบที่ ๑ แบบการกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบที่ ๒ แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบที่ ๓/๑ แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

(๓) ข้อมูลในระบบ e-plan (www.dla.go.th)

๗.๒ การประเมินผลในเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสำรวจความพึงพอใจ ในการวัดผลเชิงคุณภาพโดยภาพรวม โดยได้มีการประเมินความพึงพอใจ ซึ่งการประเมินความพึงพอใจทำให้ทราบถึงผลเชิงคุณภาพในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มในภาพรวม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจ มีดังนี้

แบบที่ ๓/๒ แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มในภาพรวม

แบบที่ ๓/๓ แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มในแต่ละยุทธศาสตร์

แบบที่ ๓/๔ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการในงานบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม (ให้หน่วยงานภายนอกดำเนินการ)

๗.๓ การติดตามประเมินผลรายโครงการ

กำหนดให้ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการติดตามโครงการโดยผู้รับผิดชอบโครงการอาจมอบหมายให้บุคคล หรือ คณะกรรมการ หรือ คณะทำงาน กำหนดแบบและวิธีการติดตามและประเมินได้ตามความเหมาะสม และสรุปปัญหา-อุปสรรค ข้อเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็น

๘. ประโยชน์ของการติดตามและประเมินผล

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ใช้การติดตามและประเมินผล เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน ได้หลายแนวทาง ดังนี้

๑. จัดสรรทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม สามารถพิจารณาจากการติดตามและประเมินผลว่า กิจกรรมใดได้ทรัพยากรเพียงพอที่จะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนหรือไม่

๒. ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน การประเมินผลจะแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานของส่วนต่างๆ ว่าเป็นไปตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่ผู้บริหารกำหนดไว้หรือไม่

๓. สามารถเฝ้าดูความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อเปรียบเทียบกับสมมติฐานที่เคยตั้งไว้ในแผน

๔. สามารถหาแนวโน้มจากตัวชี้วัด เพื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และให้หลักสำหรับแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติได้ตามความจำเป็น

๕. สามารถจัดทำระบบเตือนล่วงหน้า เนื่องจากได้เห็นถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

๖. มีข้อมูลพื้นฐานสำหรับการประเมินว่า จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามแผนหรือไม่

๙. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม

๑. นางสาว	จันทร์ปรุง	สมาชิกสภา อบต.ไร่ส้ม	ประธานกรรมการ
๒. นายเจษฎา	จุฑาปะมา	สมาชิกสภา อบต.ไร่ส้ม	กรรมการ
๓. นายบุญเนื่อง	นามปักษา	สมาชิกสภา อบต.ไร่ส้ม	กรรมการ
๔. นางนวล	คงสุวรรณ	ผู้แทนประชาคม	กรรมการ
๕. นางสาวอลิศา	วันดี	ผู้แทนประชาคม	กรรมการ
๖. นายประภาส	คล้ายประยูร	ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
๗. นางวิริน	หอมหวน	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๘. ว่าที่ร.ต.วารุณี	โอ้อากาศ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙. นางจุฑารัตน์	สวนสรรค์	ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กรรมการ
๑๐. นางสาวโฉมสิริ	เอี่ยมมี	ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กรรมการ
๑๑. นางสาววาสนา	ทิมวัตร	ผู้อำนวยการกองการศึกษา	กรรมการและเลขานุการ

ส่วนที่ ๒

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนานั้น จะต้องติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนว่า มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ประเทศ ค่านิยมหลักของคนไทย นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์และนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาคอร์ปครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนชุมชน แผนเศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ) วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา แนวทางการพัฒนา นโยบายผู้บริหาร รวมทั้งปัญหา ความต้องการของประชาคมและชุมชน โดยแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีสาระสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ สรุปได้ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย

๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิตและการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม เกษตรและบริการ การสร้างความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่โครงสร้าง

พื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริหารจัดการ ทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศมีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม

๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว

๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาล

กลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศเพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนเฉพาะด้านต่างๆ เช่น ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ แผนปฏิบัติการในระดับกระทรวงและในระดับพื้นที่ ให้มีความสอดคล้องกันตามห่วงโซานอกจากนี้ยุทธศาสตร์ชาติจะใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ของประเทศ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างมีเอกภาพให้บรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ภายใต้ระบบประชาธิปไตย คือ ความร่วมมือของภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาชนและประชาสังคม ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะมีการกำหนดเกี่ยวกับบทบาทของยุทธศาสตร์ชาติและแนวทางในการนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เพื่อที่ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ จะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและบูรณาการ

ปัจจัยความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติ

๑. สาระของยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายและภาพในอนาคตของประเทศที่ชัดเจนและเป็นที่เข้าใจ รับรู้ และยอมรับเป็นเจ้าของร่วมกันสามารถถ่ายทอดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ สู่เป้าหมายเฉพาะด้านต่างๆ ตามระยะเวลาเป็นช่วงๆ ของหน่วยงานปฏิบัติได้ และมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้

๒. ระบบและกฎหมาย มีกฎหมายรองรับ มีกลไกเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนในระดับต่างๆ เพื่อให้ส่วนราชการนำยุทธศาสตร์ชาติไปปฏิบัติ รวมทั้งกรอบกฎหมายด้านการจัดสรรงบประมาณ ให้สามารถระดมทรัพยากรเพื่อผลักดันขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีบูรณาการ และกรอบกฎหมายที่จะกำหนดให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติมีความต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกระดับ

๓. กลไกสู่การปฏิบัติ มีกลไกที่สอดรับ/สอดคล้องตั้งแต่ระดับการ จัดทำยุทธศาสตร์ การนำไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีกลไกในการกำกับดูแล บริหารจัดการและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การ

ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและหน่วยงานปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจ สามารถกำหนดแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

เนื่องด้วยในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนายจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ทั้งนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) ได้สิ้นสุดลงและการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ อยู่ระหว่างการดำเนินการและยังไม่ประกาศใช้ แต่ได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เอาไว้แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) ขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม มีความสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ จึงได้นำทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าวมาประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ซึ่งทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ มีรายละเอียดดังนี้

๑. กรอบแนวคิดและหลักการ

ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ประเทศไทยจะยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสภาพการณ์ด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิตความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น ทำให้การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงจำเป็นต้องยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้

- (๑) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (๒) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม
- (๓) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และ
- (๔) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๒. สถานะของประเทศ

๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ

๒.๑.๑ ๓ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ เริ่มแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

๒.๑.๒ การปรับโครงสร้างการผลิตสู่ประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูง แต่ความสามารถในการแข่งขันเริ่มลดลง

๒.๑.๓ ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตรวม (TFP) ยังคงอยู่ในระดับต่ำทำให้ขาดพลังในการขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศรายได้ปานกลาง

๒.๑.๔ การลดลงของความแข็งแกร่งด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจะเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง การรองรับเงื่อนไขในระบบเศรษฐกิจโลก และการดำเนินนโยบายและการบริหารจัดการเศรษฐกิจในอนาคต

๒.๑.๕ อันดับความสามารถในการแข่งขันโดยรวมยังปรับตัวดีขึ้นไม่มากนัก

๒.๑.๖ สถานการณ์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมของประเทศได้รับการยกระดับดีขึ้น

๒.๑.๗ สถานการณ์ด้านโครงสร้างพื้นฐานยังคงมีปัญหาในหลายๆ ด้าน

๒.๒ ด้านสังคม

๒.๒.๑ โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย แต่ยังคงมีปัญหาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของประชากรในทุกช่วงวัย เนื่องจากปัจจัยหลักๆ ได้แก่

(๑) ประชากรวัยเด็กของไทยมีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว มีพัฒนาการไม่สมวัยและการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(๒) กำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลง และแรงงานกว่าร้อยละ ๓๐ เป็นประชากรกลุ่มเจนเอเรชั่น Y (Gen Y)

(๓) กลุ่มผู้สูงอายุวัยกลางและวัยปลายมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สะท้อนถึงภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เพิ่มมากขึ้น ขณะที่ผู้สูงอายุจำนวนมากยังมีรายได้ไม่เพียงพอในการยังชีพ

๒.๒.๒ คริวเรือนไทยโดยเฉลี่ยมีขนาดลดลงและรูปแบบของครอบครัวเปลี่ยนแปลงมีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น

๒.๒.๓ คนไทยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพทั้งด้านสุขภาพ การเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม

๒.๒.๔ สถานการณ์ความยากจนมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้

๒.๒.๕ ความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนยังคงเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย อันเนื่องมาจาก

(๑) ความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์ทั้งด้านการเงินและการถือครองที่ดินยังคงกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนเพียงส่วนน้อย

(๒) เด็กยากจนยังเข้าไม่ถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขณะที่โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในระดับปริญญาตรียังมีความแตกต่างกันตามฐานะของกลุ่มประชากร ระหว่างเขตเมือง-ชนบทและระหว่างภูมิภาค

(๓) คุณภาพการให้บริการสาธารณสุขยังคงมีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างภูมิภาค

(๔) ความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมของแรงงาน

(๕) ความเหลื่อมล้ำด้านกระบวนการยุติธรรม

๒.๒.๖ คนไทยมีความมั่นคงทางสังคมมากขึ้น

๒.๒.๗ วัฒนธรรมอันดีงามของไทยเริ่มเสื่อมถอยและสังคมไทยมีแนวโน้มเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น

๒.๒.๘ ความเข้มแข็งของชุมชนมีแนวโน้มที่ดีขึ้น ชุมชนสามารถแก้ปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนด้วยตนเองได้ดีขึ้น

๒.๒.๙ ความไม่ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกันส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคม

๒.๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๑ ทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในการพัฒนาจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่องและเกิดปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น

(๑) พื้นที่ป่าไม้ลดลง

(๒) ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม

(๓) ป่าชายเลนและระบบนิเวศชายฝั่งถูกทำลาย

(๔) การผลิตพลังงานในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการ แต่ประสิทธิภาพการใช้พลังงานดีขึ้น

- (๕) ทรัพยากรน้ำยังมีส่วนที่ไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการ
- ๒.๓.๒ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง
 - (๑) ปัญหาขยะมูลฝอยยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ
 - (๒) มลพิษทางอากาศยังเกินมาตรฐานหลายแห่ง แต่มีแนวโน้มดีขึ้น
 - (๓) คุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มลดลง
 - (๔) ประเทศไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้น แต่อัตราการเติบโตลดลง
- ๒.๓.๓ ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทกภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและวิถีการดำรงชีวิตของคนไทย

๒.๔ ด้านการบริหารจัดการและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนา

๒.๔.๑ ด้านธรรมาภิบาล

- (๑) ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วน
- (๒) ภาคเอกชนมีการประเมินหลักบรรษัทภิบาล ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔

๒.๔.๒ ด้านการบริหารจัดการภาครัฐและการกระจายอำนาจ

- (๑) การบริหารจัดการภาครัฐมีการปรับปรุงตามยุคสมัย
- (๒) การกระจายอำนาจเกิดผลสำเร็จหลายด้านแต่ยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไข

๒.๔.๓ ด้านการทุจริตคอร์รัปชัน

๓. บริบทการเปลี่ยนแปลงและภาพอนาคตประเทศไทย

๓.๑ บริบทภายใน

- ๓.๑.๑ ภาพเศรษฐกิจไทยในกรณีฐาน
- ๓.๑.๒ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- ๓.๑.๓ ความเหลื่อมล้ำ
- ๓.๑.๔ ความเป็นเมือง
- ๓.๑.๕ การบริหารจัดการภาครัฐ

(๑) ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๘ วางกรอบด้านการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อต่อการพัฒนาธรรมาภิบาลภาครัฐ

(๒) ภาคประชาสังคมให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการของภาครัฐสถาบันทางสังคม อาทิ มูลนิธิ สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัยต่างๆ นำเสนอผลการติดตาม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการประเทศและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนาทั้งประเด็นธรรมาภิบาล การทุจริตคอร์รัปชันทั้งการคอร์รัปชันขนาดใหญ่และคอร์รัปชันภาคครัวเรือน การบริหารจัดการภาครัฐและการกระจายอำนาจ เพื่อรายงานข้อค้นพบและข้อเสนอแนะสู่สาธารณะ เป็นแรงกดดันให้ผู้มีอำนาจภาครัฐหันมาพิจารณา ทบทวน แนวนโยบาย มาตรการ และกลไกการทำงานต่างๆ ให้เหมาะสมมากขึ้น

๓.๒ บริบทภายนอก

- ๓.๒.๑ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก
- ๓.๒.๒ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว
- ๓.๒.๓ ความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลกที่สูงขึ้น

(๑) แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน
 (๒) การเปิดเสรีภายใต้ข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ๒๕๕๘ (๓) การเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศที่พัฒนาแล้ว

(๔) ตลาดเงิน ตลาดทุน และเศรษฐกิจโลกยังมีความเสี่ยงที่จะผันผวนตลอดช่วงแผนฯ ๑๒ เนื่องจาก ๑)

(๕) ความเคลื่อนไหวของกระแสวัฒนธรรมโลก

๓.๒.๔ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๑) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) จะส่งผลกระทบซ้ำเติมต่อสถานการณ์ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความรุนแรงมากขึ้น

(๒) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศยังส่งผลให้ภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มเกิดบ่อยครั้งขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้น

๓.๒.๕ วาระการพัฒนาของโลกภายหลัง ค.ศ.๒๐๑๕ (Post ๒๐๑๕ Agenda)

ประเด็นสำคัญของวาระการพัฒนาโลกภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ คือ การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals-SDGs) ในช่วงเวลา ๑๕ ปี โดยสหประชาชาติให้การรับรองแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๗ ประกอบด้วยเป้าประสงค์ (Goal) จำนวน ๑๗ ข้อ และเป้าหมาย (Target) จำนวน ๑๖๙ ข้อ ซึ่งจะส่งผลกระทบกับการวางแผนการพัฒนาประเทศในอนาคต ที่ต้องเน้นจัดความยากจนให้หมดไป ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มีระบบการศึกษา มีความเท่าเทียมกันทางเพศ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบยั่งยืน มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน ลดความไม่เท่าเทียมกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคแบบยั่งยืน เตรียมความพร้อมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ มีการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้สังคมมีความสุข มีความยุติธรรมและส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในระดับโลกร่วมกัน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

๑. กรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมาย

๑.๑ กรอบวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

จากสถานะของประเทศและบริบทการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ประเทศกำลังประสบอยู่ ทำให้การกำหนดวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ยังคงมีความต่อเนื่องจากวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ และกรอบหลักการของการวางแผนที่เน้นน้ำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน โดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ

๑.๒ การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ (Country Strategic Positioning) เป็นการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ สชช. ได้จัดทำขึ้น

ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาคสู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และนวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๓ เป้าหมาย

๑.๓.๑ การหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง

(๑) เศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕.๐

(๒) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว (GDP Per Capita) และรายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP Per Capita) ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในปี ๒๕๔๖ เพิ่มขึ้นเป็น ๓๑๗,๐๕๑ บาท (๙,๓๒๕ ดอลลาร์ สรอ.) และ ๓๐๑,๑๙๙ บาท (๘,๘๕๙ ดอลลาร์ สรอ.) ต่อคนต่อปี

(๓) ผลผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๒.๕ ต่อปี

(๔) การลงทุนรวมขยายตัวไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๘.๐ (การขยายตัวของการลงทุนภาครัฐไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐.๐ และการลงทุนของภาคเอกชนขยายตัวไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๗.๕ ในขณะที่ปริมาณการส่งออกขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๐ ต่อปี)

๑.๓.๒ การพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและการสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

(๑) ประชาชนทุกช่วงวัยมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economic Security) และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๒) การศึกษาและการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาคุณภาพ

(๓) สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งเป็นฐานรากที่เอื้อต่อการพัฒนาคน

๑.๓.๓ การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

(๑) การกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น

(๒) บริการทางสังคมมีคุณภาพและมีการกระจายอย่างทั่วถึง

๑.๓.๔ การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๑) รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

(๒) ขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๓) เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๔) เพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากร

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๕) มีการบริหารจัดการน้ำให้สมดุลระหว่างการอุปสงค์และอุปทานของน้ำ

๑.๓.๕ การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

(๑) การบริหารงานภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วม

(๒) จัดการทุจริตคอร์รัปชัน

(๓) มีการกระจายอำนาจที่เหมาะสม

๒. แนวทางการพัฒนา

๒.๑ การยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง

๒.๑.๑ การส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนา

๒.๑.๒ การพัฒนาผลิตภาพแรงงาน

๒.๑.๓ การส่งเสริมผู้ประกอบการที่เข้มแข็งและพาณิชย์ดิจิทัล

๒.๑.๔ การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเร่งลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่

๒.๑.๕ การปรับโครงสร้างการผลิต

๒.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยและการปฏิรูประบบเพื่อสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

๒.๒.๑ การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

๒.๒.๒ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง

๒.๒.๓ การพัฒนาด้านสุขภาพ โดยส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทาง

๒.๒.๔ การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีพในสังคมสูงวัย

๒.๓ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๒.๓.๑ การยกระดับรายได้และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ

๒.๓.๒ การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับ

ปัจเจก

๒.๓.๓ การสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากร

๒.๓.๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค

๒.๔ การรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาคและความเป็นเมือง

๒.๔.๑ การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของเมือง

๒.๔.๒ การพัฒนาด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน

๒.๔.๓ การส่งเสริมการลงทุน การค้าชายแดน และการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๕ การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๕.๑ การรักษาทุนทางธรรมชาติเพื่อการเติบโตสีเขียว ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติ

๒.๕.๒ การส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๕.๓ การส่งเสริมการผลิต การลงทุน และการสร้างงานสีเขียว

๒.๕.๔ การจัดการมลพิษและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๒.๕.๕ การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

๒.๕.๖ การเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและ

การบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ

๒.๖ การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

๒.๖.๑ การสร้างความโปร่งใส

๒.๖.๒ การพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

๒.๖.๓ การสร้างรูปแบบการพัฒนา อปท. ให้เหมาะสม

๒.๖.๔ การสร้างระบบตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

๑.๓ แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ภาคกลาง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๕๓/๑ และมาตรา ๕๓/๒ บัญญัติให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้จัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาคัดยัดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนจากทุกจังหวัดทั้ง ๔ ภูมิภาคขึ้น เพื่อสนับสนุนจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

แนวคิดและหลักการ

๑. ยึดแนวคิดการพัฒนาตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ควบคู่กับแนวคิด “การพัฒนาแบบองค์รวม” ที่ยึด คน ผลประโยชน์ของประชาชน ภูมิสังคม ยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคภาคีการพัฒนาและหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้สังคมสมานฉันท์ และอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

๒. หลักการ มุ่งสร้างความเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติต่าง ๆ นโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อสร้างโอกาสทางการพัฒนา สอดคล้องกับภูมิสังคมของพื้นที่ โดย

๑. กำหนดรูปแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศและภาค รวมถึงชุมชน

๒. กำหนดบทบาทและยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคให้สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสของพื้นที่

ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคกลาง

(๑) พัฒนารฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาเสถียรภาพการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตร การบริการ การลงทุนให้มีความมั่นคงและเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เช่น ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม พัฒนาการเกษตร พื้นฟูการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาประสิทธิภาพโลจิสติกส์

(๒) พัฒนาศักยภาพคน ครอบครัว ชุมชนและสังคมให้มีคุณภาพ มีธรรมาภิบาล เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลก ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น เช่น ส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนนอกระบบ การอาชีวศึกษา ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน และภาคประชาสังคมในการสร้างวัฒนธรรมในการดูแลสุขภาพ

(๓) อนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลต่อระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนารฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ โดยเร่งแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม พื้นฟูคุณภาพน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๔) เสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาเมืองและพื้นที่ชายแดนตามแนวเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งแนวเหนือ-ใต้ และแนวตะวันออก-ตะวันตก เพื่อเป็นประตูการค้าเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ

(๕) บริหารจัดการพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทอย่างมีส่วนร่วมและเกื้อกูลกัน เพื่อให้มีการจัดระเบียบรูปแบบการพัฒนาเมืองและชุมชนได้สอดคล้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและความต้องการของชุมชน

ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัด

(๑) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๑ ประกอบด้วย นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี เน้นการพัฒนาเป็นผู้นำในภูมิภาคด้านอุตสาหกรรมสะอาด ส่งเสริมการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมในการพัฒนาเทคโนโลยีเครื่องจักร ส่งเสริมการวิจัยและการออกแบบผลิตภัณฑ์และคุณภาพวัตถุดิบ สร้างมูลค่าเพิ่มของห่วงโซ่การผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรม และพัฒนา อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางมรดกโลก

(๒) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๒ ประกอบด้วย ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง เน้นการรักษาความมั่นคงทางอาหารโดยการดูแลรักษาฐานทรัพยากรเกษตรที่สำคัญ การสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์หลักในพื้นที่ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและอุตสาหกรรม พัฒนาการผลิตอาหารส่งออกประเภทธัญพืช พืชไร่ และปศุสัตว์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาเส้นทางขนส่งตลอดลำน้ำ

(๓) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง กลุ่ม ๑ ประกอบด้วย นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี เน้นพัฒนาการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมด้วยระบบการผลิตที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม จัดตั้งศูนย์เครือข่ายการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและสนับสนุนสถาบันการศึกษา ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์อุตสาหกรรมบริเวณชายแดน

(๔) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง กลุ่ม ๒ ประกอบด้วย เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม เน้นสนับสนุนการศึกษาวิจัย การจัดตั้งศูนย์ประมงครบวงจรและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ส่งเสริมงานวิจัยพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและสัตว์น้ำ สนับสนุนการขยายการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึก ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงสหภาพพม่าและฝั่งอ่าวไทยตะวันออก-ตะวันตก

(๕) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ประกอบด้วย สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว เน้นการสร้างมูลค่าการผลิตให้สูงขึ้น การป้องกันการขยายตัวของพื้นที่ชุมชนและอุตสาหกรรมเพื่อไม่ให้บุกรุกพื้นที่เกษตรที่อุดมสมบูรณ์ เพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานด้านความปลอดภัยของสินค้าเกษตร ยกกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอุตสาหกรรมสู่สากล ขยายเครือข่ายอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการออกแบบนวัตกรรม เพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(๖) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ประกอบด้วย ชลบุรี ระยอง ตราด และจันทบุรี มุ่งเน้นการเร่งแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจากภาวะฝนแล้งให้เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค และอุตสาหกรรมในพื้นที่ จังหวัดชลบุรี-ระยอง บริหารจัดการด้านการผลิต การแปรรูป และระบบการกระจายสินค้าและการตลาด ส่งเสริมการประมงแบบเพาะเลี้ยงชายฝั่งในจังหวัดจันทบุรีและตราดพร้อมฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเล สนับสนุนอุตสาหกรรมอัญมณี จัดระเบียบแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน เร่งรัดปรับปรุงและขยายระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และพัฒนาความรู้และทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

โครงการที่สำคัญ (Flagship Project)

- (๑) โครงการพัฒนาจังหวัดสมุทรสาครให้เป็นศูนย์กลางการประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
- (๒) โครงการจัดทำแผนแม่บทเพื่อบริหารจัดการพื้นที่เมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- (๓) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลอ่าวไทย
- (๔) โครงการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองต่อภาคการผลิตและบริการ

ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒

วิสัยทัศน์

“เป็นฐานการผลิตและบริการในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม อาหาร การท่องเที่ยว ที่ได้มาตรฐาน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

ความท้าทายที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

- (๑) การฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและสร้างแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งทะเลอย่างยั่งยืน
- (๒) การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตร อาหารและอุตสาหกรรมอย่างปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- (๓) ความเชื่อมโยงของการท่องเที่ยวและพื้นที่เศรษฐกิจให้ครอบคลุม
- (๔) การป้องกันและแก้ไขปัญหาพื้นที่ชายฝั่งทะเลถูกกัดเซาะของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอน

ล่าง ๒

พันธกิจ

- (๑) สร้างและฟื้นฟูทุนธรรมชาติและทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อเป็นฐานในการลงทุนทางอุตสาหกรรมเกษตรกรรม และการท่องเที่ยว
- (๒) เพิ่มผลผลิตด้านการเกษตร อาหารและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๓) พัฒนาสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมและอาหารให้มีคุณภาพปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- (๔) สร้างระบบเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่เศรษฐกิจ และการค้าชายแดน
- (๕) ลดความรุนแรงปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

เป้าประสงค์

- (๑) โครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมโยงสนับสนุนการค้าและการลงทุนอย่างครอบคลุมและเป็นระบบ
- (๒) ทรัพยากรสัตว์น้ำที่เพิ่มขึ้น
- (๓) สินค้าเกษตร อาหารมีคุณภาพปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล
- (๔) รายได้จากการท่องเที่ยว สินค้า และบริการเพิ่มขึ้น
- (๕) การกัดเซาะชายฝั่งทะเลที่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- (๖) สินค้าอุตสาหกรรมสามารถแข่งขันได้และมีมาตรฐานสากล

ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างต้นทุนทางทรัพยากรภาคการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการฟื้นฟูทรัพยากรทางการเกษตรให้คงความอุดมสมบูรณ์

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ พัฒนาระบบการผลิตและการจัดการสินค้าด้านการเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและศักยภาพสินค้าและบริการเพื่อการท่องเที่ยวการค้า และพื้นที่ทางเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการผลิตที่เชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ พัฒนาศักยภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ พัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๓.๓ ยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรม (Innovation) และแนวคิด

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (creative economy) อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ เพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและการแข่งขันของอุตสาหกรรม ด้วยนวัตกรรม

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ สร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการ และสร้างโอกาสในการค้า การตลาดและการ

ลงทุน

แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔)

วิสัยทัศน์

“เมืองเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ และเมืองน่าอยู่ น่ากิน น่าเที่ยว ระดับประเทศ”

เป้าประสงค์

- ๑) ผลผลิตมวลรวมเฉลี่ยระดับจังหวัดในด้านการเกษตร การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน
- ๒) จังหวัดเพชรบุรีสามารถรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม มีขีดความสามารถ ในการรับมือภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๓) ประชาชนทุกช่วงวัยมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Social-Economic Security) และมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การศึกษาและการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาคุณภาพสถาบันทาง สังคมมีความเข้มแข็งเป็นฐาน รากที่เอื้อต่อการพัฒนาคน
- ๔) การกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น บริการทางสังคมมีคุณภาพและมีการกระจายอย่างทั่วถึง
- ๕) การบริหารงานภาครัฐทุกระดับของจังหวัดเพชรบุรีโปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ และ ประชาชนมีส่วนร่วมจัดการทุจริตคอร์รัปชัน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาเมืองการค้า การบริการ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่มีคุณภาพ กลยุทธ์

- ๑) ยกระดับการค้าการลงทุน การบริการของจังหวัดรองรับการเติบโตของเมือง การเปิดประชาคม อาเซียนและการขยายตัวของเมืองหลวงและปริมณฑล
- ๒) พัฒนานักธุรกิจ ผู้ประกอบการ พร้อมเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญา เชื่อมโยง โอกาสทางการตลาดจากการท่องเที่ยว การค้าขาย กับกลุ่มจังหวัด การเชื่อมโยงกับการเปิด ประชาคมอาเซียน
- ๓) พัฒนาขีดความสามารถแก่บุคลากรการท่องเที่ยว สร้างวัฒนธรรมการท่องเที่ยว และพัฒนาสิ่ง อำนาจ ความสะดวกทางการท่องเที่ยวและบริการการท่องเที่ยวรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวระดับพรีเมียม และนักท่องเที่ยว เฉพาะกลุ่มทั้งครอบครัว ผู้สูงอายุ เพื่อสุขภาพ
- ๔) ยกระดับการท่องเที่ยวสู่ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การ ท่องเที่ยว เพื่อการเรียนรู้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ป่าเขา และการท่องเที่ยวเชิงศาสนาวัฒนธรรม เชื่อมโยงทั่วทั้งจังหวัด กลุ่ม จังหวัด และนานาชาติ
- ๕) ปรับระบบประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร การตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดด้วยกลไกของ เทคโนโลยี และระบบการตลาดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแบบครบวงจร
- ๖) พัฒนาศูนย์กลาง สถาบันการเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตรและศักยภาพการพึ่งพา ตนเองและความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืน
- ๗) เพิ่มคุณค่าของผลผลิตทางการเกษตรและขีดความสามารถทางการเกษตรของเกษตรกร กลุ่ม เกษตรกรด้วยกระบวนการรวมกลุ่มและการเรียนรู้การจัดการเกษตรตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงและ นโยบายการสร้างสรรค์นวัตกรรมของรัฐบาล

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร และให้เติบโตจากฐานการเกษตรแบบครบ วงจร

กลยุทธ์

- ๑) เพิ่มขีดความ สามารถทางการตลาดการเกษตรที่แข่งขันได้ในตลาดคุณภาพ และส่งออก

๒) พัฒนาระบบการจัดการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดคุณค่า และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืน จากความร่วมมือของชุมชนเป็นหลักเป็น สำคัญ ตลอดทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ มุ่งเน้นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการดิน น้ำ และทรัพยากร แบบบูรณาการตลอดห่วงโซ่ของธรรมชาติ เพื่อรองรับการเกษตรและการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืน ด้วยการเรียนรู้จาก หลักการทรงงานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
กลยุทธ์

๑) บูรณาการความร่วมมือของภาคีทุกภาคส่วนเพื่อการจัดการปัญหาที่คุกคามต่อปัญหาสุขภาวะของ ชุมชนผ่านเครือข่ายในระดับหมู่บ้าน

๒) พัฒนาชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเอง และส่งเสริมการสร้างและขยายระบบสวัสดิการชุมชน ทนชุมชน สวัสดิการสังคมเพื่อร่วมสร้างสังคมเมืองเพชรบุรีน่าอยู่ พึ่งตนเองได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความมั่นคงสันติสุข และสังคมคุณภาพที่ยั่งยืนด้วยหลักปรัชญา ของ เศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์

๑) เสริมสร้างความพร้อมของจังหวัดให้มีศักยภาพในการเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ พร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงก้าวสู่สากล

๒) พัฒนาศักยภาพรัฐลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เพิ่มประสิทธิภาพปฏิบัติการเชิงรุกของภารกิจแห่ง รัฐทั่ว ทุกพื้นที่

๓) เสริมสร้างชุมชนพอเพียงเข้มแข็ง เติบโตความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยด้วยกลไกชุมชน หมู่บ้าน และการบูรณาการภาครัฐแบบเข้มข้น

๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดเชื่อมโยงการเติบโตของการคมนาคมและโลจิสติกส์ตาม นโยบาย ของรัฐบาล ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ

๕) ปรับระบบการบริหารจัดการให้ทันสมัยธรรมาภิบาล และเพิ่มประสิทธิภาพการบริการประชาชน

๑.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเพชรบุรี

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

๑.๑ งานด้านคมนาคมและการขนส่ง ก่อสร้างปรับปรุงบำรุงรักษาดูแล สะพาน

ทางเท้า ท่อระบายน้ำ พัฒนาระบบจราจร

๑.๒ งานด้านสาธารณูปโภค พัฒนาระบบไฟฟ้า-ประปา พัฒนาแหล่งน้ำ คูคลอง และ ระบบชลประทาน

๑.๓ งานด้านการผังเมือง ผังเมืองเฉพาะและป้องกันการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

แนวทางการพัฒนา

๒.๑ งานด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและอาชีพให้กับประชาชน

๒.๒ งานด้านสวัสดิการสังคม (ผู้สูงอายุ/คนพิการ/ผู้ด้อยโอกาส/ผู้ป่วยเอดส์)

๒.๓ งานด้านการศึกษา

๒.๔ งานด้านการสาธารณสุข

๒.๕ งานด้านส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความเรียบร้อย**
 แนวทางการพัฒนา
 ๓.๑ งานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย
 ๓.๒ งานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 ๓.๓ งานด้านแก้ไขป้องกันปัญหาเสพติด
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม**
เศรษฐกิจพอเพียง และการท่องเที่ยว
 แนวทางการพัฒนา
 ๔.๑ งานด้านการส่งเสริมการลงทุน
 ๔.๒ งานด้านการพาณิชยกรรม
 ๔.๓ งานด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง
 ๔.๔ งานด้านการท่องเที่ยว
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
 แนวทางการพัฒนา
 ๕.๑ งานด้านการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 ๕.๒ งานด้านการจัดการขยะในชุมชน
 ๕.๓ งานด้านการส่งเสริมให้เกิดการผลิต การบริการ การบริโภค เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น**
 แนวทางการพัฒนา
 ๖.๑ งานด้านการส่งเสริม เผยแพร่ และอนุรักษ์ ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๗ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านกระบวนการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรและการมีส่วนร่วมของประชาชน**
 แนวทางการพัฒนา
 ๗.๑ งานด้านการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร
 ๗.๒ งานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการป้องกันการทุจริต
 ๗.๓ งานด้านการปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรในองค์กร
 ๗.๔ งานด้านการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ปฏิบัติงาน
 ๗.๕ งานด้านส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการท้องถิ่น
 ๗.๖ งานด้านการปรับปรุงและพัฒนารายได้
 ๗.๗ งานด้านการส่งเสริมค่านิยม ๑๒ ประการ

๒. ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม มียุทธศาสตร์การพัฒนาในการดำเนินงาน รวม ๗ ยุทธศาสตร์ ๒๖ แนวทางการพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่ วิสัยทัศน์ “ชุมชนน่าอยู่ เลิศล้ำภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของจังหวัดเพชรบุรี” ดังนี้

ที่	แนวทางการพัฒนา	ยุทธศาสตร์
๑.	แนวทางที่ ๑ งานด้านคมนาคมและการขนส่ง ก่อสร้างปรับปรุงบำรุงรักษาถนน สะพาน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ พัฒนาระบบจราจร แนวทางที่ ๒ งานด้านสาธารณูปโภค พัฒนาระบบไฟฟ้า-ประปา พัฒนาแหล่งน้ำ คูคลอง และระบบชลประทาน แนวทางที่ ๓ งานด้านการผังเมือง ผังเมืองเฉพาะและป้องกันการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
๒.	แนวทางที่ ๑ งานด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจและอาชีพให้กับประชาชน แนวทางที่ ๒ งานด้านสวัสดิการสังคม (ผู้สูงอายุ/คนพิการ/ผู้ด้อยโอกาส/ผู้ป่วยเอดส์) แนวทางที่ ๓ งานด้านการศึกษา แนวทางที่ ๔ งานด้านการสาธารณสุข แนวทางที่ ๕ งานด้านส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ	ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
๓.	แนวทางที่ ๑ งานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย แนวทางที่ ๒ งานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แนวทางที่ ๓ งานด้านแก้ไขป้องกันปัญหาเสพติด	ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความเรียบร้อย
๔.	แนวทางที่ ๑ งานด้านการส่งเสริมการลงทุน แนวทางที่ ๒ งานด้านการพาณิชย์กรรม แนวทางที่ ๓ งานด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางที่ ๔ งานด้านการท่องเที่ยว	ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม เศรษฐกิจพอเพียง และการท่องเที่ยว
๕.	แนวทางที่ ๑ งานด้านการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวทางที่ ๒ งานด้านการจัดการขยะในชุมชน แนวทางที่ ๓ งานด้านการส่งเสริมให้เกิดการผลิต การบริการ การบริโภค เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖.	แนวทางที่ ๑ งานด้านการส่งเสริม เผยแพร่ และอนุรักษ์ ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ	ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
๗.	แนวทางที่ ๑ งานด้านการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรแนวทางที่ ๒ งานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการป้องกันการทุจริต แนวทางที่ ๓ งานด้านการปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรในองค์กร แนวทางที่ ๔ งานด้านการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ปฏิบัติงาน แนวทางที่ ๕ งานด้านส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการท้องถิ่น แนวทางที่ ๖ งานด้านการปรับปรุงและพัฒนารายได้ แนวทางที่ ๗ งานด้านการส่งเสริมค่านิยม ๑๒ ประการ	ด้านกระบวนการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรและการมีส่วนร่วมของประชาชน

การพัฒนาตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

๑. นโยบายด้านการเมืองและการบริหาร

การพัฒนาการเมืองการบริหาร ให้มีความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ท้องถิ่น ในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การเงิน การคลัง การบริหารงานบุคคล ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามภารกิจที่เพิ่มขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนการเสริมสร้างจิตสำนึกของพนักงาน เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างในการบริการประชาชน ให้ได้รับความสะดวก รวดเร็วและเกิดความพึงพอใจ ดังนี้

๑.๑ พัฒนาการ้องการบริหารส่วนตำบลไร่ส้มให้เป็นองค์กรธรรมาภิบาล ที่มีหลักการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และเป็นหน่วยบริการสังคมที่ดี มีมาตรฐานด้วยการส่งเสริม สร้างความร่วมมือ ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับแก่สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลอันสำคัญของตำบลไร่ส้ม-เวียงคอย พร้อมทั้งสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาระบบการบริการสาธารณะที่ดีมีมาตรฐาน สร้างความสะดวก ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน สร้างบุคลากรให้มีคุณภาพและมีจิตสำนึกในการให้บริการ เพื่อรองรับการบริการแต่ละด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๑.๒ ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนองค์กรชุมชนและคณะกรรมการชุมชน ที่ดำเนินกิจกรรม และโครงการต่างๆ โดยชุมชนและเพื่อชุมชน รวมทั้งการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อพัฒนาระดับการขับเคลื่อนไปสู่ทิศทางของเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน

๑.๓ ส่งเสริมสนับสนุนการประสานงานเพื่อก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายการทำงาน ทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และพื้นที่อื่นๆ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน

๑.๔ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บและพัฒนารายได้ ให้มีความทั่วถึง เป็นธรรม รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนตามครรลองระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่เริ่มกระบวนการ ร่วมคิด ร่วมคิด ร่วมตรวจสอบ โปร่งใส และปฏิบัติงานอย่างมีระบบ

๒. นโยบายด้านการพัฒนาสังคม

พัฒนาศักยภาพของประชาชนในตำบล ทั้งในด้านการศึกษา สาธารณสุข และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนี้

๒.๑ รมรงค์ส่งเสริมกระบวนการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมการสร้างวินัย และจิตสาธารณะของคนในชุมชน

๒.๒ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่การดำเนินงานด้านสวัสดิการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถพึ่งตนเองได้ รวมทั้งได้รับการช่วยเหลือและได้รับการบริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๒.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการกีฬาและลานกีฬาหมู่บ้านเพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน ให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สนับสนุนให้มีการแข่งขันกีฬา เพื่อก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีและปลูกฝังค่านิยมที่ดีต่อการกีฬา

๒.๔ ป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หมดไปจากพื้นที่ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ เอกชนที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันป้องกันและแก้ปัญหายาอย่างใกล้ชิดเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่สถาบันครอบครัว

๒.๕ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสังคมที่สอดคล้องกับทิศทางของการสร้าง สุขภาวะแบบองค์รวม และการสร้างสังคมที่อยู่ดีมีสุข มีความเป็นชุมชนน่าอยู่ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆที่อาจเกิดขึ้นทุกเวลา

๓. นโยบายการพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการปฏิรูปการศึกษาเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ให้ประชาชนทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ และนำพาท้องถิ่นให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการศึกษาสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน ตลอดจนการส่งเสริม สนับสนุนด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ดังนี้

๓.๑ สนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนให้ได้ตามมาตรฐาน เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภท

๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาที่ทันสมัย ทันโลกทันเหตุการณ์

๓.๓ สนับสนุน ส่งเสริม รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น พัฒนาแหล่งวัฒนธรรม ศิลปวัตถุ และโบราณสถาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งรายได้ของประชาชนในพื้นที่

๔. นโยบายพัฒนาสาธารณสุขและส่งเสริมคุณภาพชีวิต

การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านสุขภาพ ตามแนวทางของกฎหมายสุขภาพแห่งชาติช่วยบรรเทาให้เกิดการพัฒนาและปรับเปลี่ยนคุณพฤติกรรมทางด้านสุขภาพอนามัย เพื่อสร้างเสริมสุขภาพและลดปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพ ดังนี้

๔.๑ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง และมีสุขภาพจิตที่ดี การดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน

๔.๒ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมด้านการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน และการบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม

๔.๓ สนับสนุนการควบคุมป้องกันการเผยแพร่ระบาดของโรคติดต่อ และโรคไม่ติดต่อ ที่อันตรายต่อคนและสัตว์ โดยการสร้างขีดความสามารถในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมและดูแลสุขภาพอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔.๔ ส่งเสริม สนับสนุนงานสุขภาพอนามัย และการจัดการสุขภาวะภาคประชาชน โดยผ่านกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

๔.๕ ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค

๕. นโยบายพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเกิดความถดถอยทางเศรษฐกิจ การส่งเสริม การพัฒนา ทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นเป็นการสนับสนุนและเพิ่มศักยภาพของกลุ่มให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ดังนี้

๕.๑ สนับสนุน ส่งเสริมกลุ่มอาชีพให้เติบโตและเข้มแข็งเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน พัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมของท้องถิ่นและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนากระบวนการสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชน ขยายเครือข่าย โดยจัดหาแหล่งรองรับสินค้าหรือตลาดส่งออกสินค้าของกลุ่มอาชีพ

๕.๒ สนับสนุน ส่งเสริมด้านการเกษตร กระบวนการเรียนรู้ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การเกษตร ควบคู่กับการรักษาสีงแวดล้อม โดยการใช้เกษตรอินทรีย์

๕.๓ สร้างรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน ส่งเสริม สนับสนุน ขยายเครือข่าย เพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการในพื้นที่

๕.๔ ส่งเสริมกิจกรรมที่สอดคล้องตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๖. นโยบายด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

พัฒนาโครงสร้างและสภาพแวดล้อมของตำบลเพื่อส่งเสริมศักยภาพเศรษฐกิจและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และเป็นการวางรากฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการเป็นศูนย์กลางในการให้บริการ ดังนี้

๖.๑ พัฒนาระบบการ ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาสาธารณูปโภคต่างๆ การขยายเขตไฟฟ้าและติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ ประชาชนมีไฟฟ้าในครัวเรือนใช้ตามความเหมาะสม

๖.๒ เสริมสร้างมาตรการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา น้ำท่วมขังในชุมชน ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ โดยการก่อสร้างและปรับปรุงท่อระบายน้ำ รางระบายน้ำ รวมถึงระบบระบายน้ำเพื่อแก้ไขปัญหา น้ำท่วมขังอย่างเป็นระบบ

๖.๓ ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับประชาชนได้อุปโภค บริโภค โดยการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าและจัดหาแหล่งน้ำใหม่ตามความเหมาะสม

๗. นโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นปัจจัยเกื้อหนุนในการดำรงชีวิตเพื่อเอื้ออำนวยต่อความสมดุลของระบบนิเวศวิทยา เพื่อยกระดับคุณภาพและสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้

๗.๑ รณรงค์ ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกสาธารณะทางด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน และชุมชน

๗.๒ สนับสนุน ส่งเสริมให้ชุมชนมุ่งรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน และสถานที่ต่างๆในตำบลให้เป็นเมืองน่าอยู่

๗.๓ ส่งเสริมสนับสนุนการเฝ้าระวัง และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมและกำจัดมลภาวะที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน

๗.๔ ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขับเคลื่อนการจัดทำโครงการ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งไปสู่การลดสภาวะโลกร้อน